

serne føres umiddelbart for den dømmende ret under domsforhandlingen.

Som anført ovenfor under pkt. 7.2. fraviges dette princip for Højesterets vedkommende. Den særlige ordning med subsidiære afhøringer må bl.a. ses i lyset af, at Højesterets arbejde - modsat byretternes og landsretternes - i væsentligt omfang er koncentreret om juridiske tvivlsspørgsmål snarere end konkret bevisbedømmelse. En hensigtsmæssig udnyttelse af Højesterets ressourcer taler også for, at umiddelbar bevisførelse for Højesteret kun (helt) undtagelsesvis kommer på tale. Endvidere må det anses for en fordel for sagens parter, at de faktiske oplysninger, der skal indgå i Højesterets bedømmelse af sagen, er kendt inden domsforhandlingen. Parterne har således mulighed for inden sagens endelige afgørelse at fremskaffe de yderligere beviser eller anmode om de supplerende afhøringer, som de afgivne forklaringer måtte give anledning til. Herved kan det sikres, at sagen ikke bliver endeligt afgjort på et mangelfuldt grundlag.

Det kan imidlertid forekomme mindre hensigtsmæssigt i alle sager at lade afhøringer foretage ved en byret eller ved Sø- og Handelsretten, som ikke i øvrigt er beskæftiget med sagen.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig Højesterets forslag om, at der - efter en konkret vurdering - bør kunne træffes beslutning om at lade dommerfuldmægtige i Højesteret foretage afhøringer til brug for Højesterets behandling af en civil sag.

Justitsministeriet kan også tilslutte sig Højesterets forslag om, at adgangen til at lade afhøringer foretage af dommerfuldmægtige i Højesteret ikke gøres betinget af, at sagens parter (advokaterne) giver *samtykke*. Det er retten, der har ansvaret for tilrettelæggelsen af sagens forberedelse, herunder ansvaret for at sagen fremmes med den nødvendige hurtighed. Efter Justitsministeriets opfattelse bør dette grundprincip ikke fraviges i det foreliggende tilfælde ved et krav om, at parterne skal give samtykke til anvendelsen af en bestemt fremgangsmåde under sagens forberedelse.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1.

Som anført under pkt. 7.2. indeholder retsplejelovens § 955, stk. 2 og 3, lignende regler om adgang til at foretage subsidiære afhøringer i forbindelse med Højesterets behandling af *straffesager*. Eftersom Højesteret i straffesager ikke kan efterprøve bevisbedømmelsen, jf. retsplejelovens § 945, stk. 2, og § 966, stk. 4, foretages der i praksis ikke afhøringer til brug for Højesterets behandling af straffesager. Der er derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til at ændre reglerne for bevisførelse for Højesteret i straffesager.

7.4.2. Ordningens geografiske anvendelsesområde

Indtil 1965 indeholdt retsplejelovens § 171 en regel om afstandsgrænser for vidners mødepligt. Før 1965 havde vidner som udgangspunkt kun pligt til at møde ved retten i egen retskreds, idet Storkøbenhavn dog i denne henseende blev betragtet som én retskreds. I andre tilfælde måtte der foretages subsidiære afhøringer ved vidnets hjemting.

Efter den nugældende bestemmelse i retsplejelovens § 174 afgives vidneforklaringer for den ret, hvor sagen behandles. Retten kan dog beslutte, at vidneforklaring i stedet skal afgives for den byret, hvor det findes mest hensigtsmæssigt.

Som begrundelse for lovændringen henvistes bl.a. til, at »nutidens forbedrede samfærdselsforhold - og herunder den tiltagende motorisering - ganske væsentligt letter og fremskynder befordring over længere strækninger og dermed medvirker til afsvækkelse af begrundelsen for afstandsbegrænsninger i deres nuværende form«, jf. betænkning nr. 316/1962 om vidner, s. 69.

Der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke anledning til at genindføre afstandsgrænser for vidners mødepligt ved Højesteret. Som anført af Højesteret må det - på samme måde som efter retsplejelovens § 174 - bero på en konkret vurdering, om afhøringen mest hensigtsmæssigt foregår i Højesteret, eller om hensynet til en part, et vidne eller en syns- og skønsmand med vægt taler for at gennemføre en subsidiær afhøring.

Det skal i den forbindelse fremhæves, at subsidiære afhøringer i praksis næsten undtagelsesfrit samles ved én ret, jf. om adgangen hertil Højesterets afgørelse gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1965, s. 853* (kommenteret i *Ugeskrift for Retsvæsen 1966, afdeling B, s. 36*). Alternativet til en afhøring i Højesteret er således ikke nødvendigvis en afhøring ved den pågældendes hjemting.

7.4.3. Tvister i forbindelse med gennemførelse af afhøringer

Beslutninger og kendelser i forbindelse med subsidiære afhøringer træffes af den ret, for hvilken bevisførelsen foregår. Sådanne afgørelser kan kæres efter retsplejelovens almindelige regler.

Det er dog antaget, at byretten eller Sø- og Handelsretten kan udsætte afhøringen med henblik på, at parterne kan forelægge Højesteret (Ankeudvalget) tvisten til afgørelse, hvis tvisten har sammenhæng med den almindelige tilrettelæggelse af sagen eller sagens substans.